

Öğrenme Çıktısı: SB 7.1.1. Dâhil olduğu gruplarda ve sosyal hayatta etkili iletişimin önemini sorgulayabilme

Kolay

İletişimde kullanılan ifadeler karşımızdaki kişinin tutumunu doğrudan etkiler. Kişiyi suçlayıcı "sen dili" yerine, kendi duygu ve düşüncelerimizi ifade eden "ben dili" kullanmak iletişimi olumlu etkiler.

"Sen dili" ve "ben dili" kavramları arasındaki temel farkı açıklayarak günlük hayattan bir "ben dili" cümlesi örneği yazınız.

Öğrenme Çıktısı: SB 7.1.1. Dâhil olduğu gruplarda ve sosyal hayatta etkili iletişimin önemini sorgulayabilme

Orta

7. sınıf öğrencisi Arda, fen bilimleri projesi için oluşturulan grupta arkadaşları fikir belirtirken sürekli sözlerini kesmekte, arkasına yaslanıp kollarını bağlayarak başka şeylerle ilgilenmekte ve arkadaşlarının önerilerine "Yine saçma bir fikir bulmuşsunuz!" diyerek tepki vermektedir. Bu durum grupta tartışmalara ve projenin aksamasına yol açmıştır.

Metinde Arda'nın sergilediği olumsuz iletişim davranışlarını (iletişim engellerini) belirleyiniz ve bu davranışların grup içi iş birliğine etkisini sorgulayarak açıklayınız.

Öğrenme Çıktısı: SB 7.1.1. Dâhil olduğu gruplarda ve sosyal hayatta etkili iletişimin önemini sorgulayabilme

Zor

Bir okulda düzenlenen "Sıfır Atık ve Geri Dönüşüm" kampanyasını yürütmek üzere Sosyal Bilgiler, Görsel Sanatlar ve Bilişim teknolojileri kulüpleri ortak bir çalışma grubu kurmuştur. Ancak ilk toplantıda Sosyal Bilgiler kulübü başkanı diğer üyelerin fikirlerini sunmasına fırsat vermeden kendi planını kabul etmeye zorlamıştır. Görsel Sanatlar kulübü temsilcileri kendilerinin dinlenmediğini düşünerek toplantıyı terk etmiş, Bilişim kulübü üyeleri ise çapraz kollarla sessiz kalarak tepkilerini beden diliyle göstermiştir. Üyeler arasındaki empati eksikliği, etkin dinlememenin varlığı ve suçlayıcı üslup nedeniyle kampanya başlangıç aşamasında durma noktasına gelmiş, okul panosu ve dijital afişler hazırlanamamıştır.

a) Metinde yaşanan iletişim krizinin temel nedenlerini iletişim öğeleri çerçevesinde sorgulayarak değerlendiriniz.

b) Kulüplerin bu iletişimsizliği aşarak ortak hedefe ulaşabilmesi için; empati, etkin dinleme ve yapıcı iletişim dilini içeren adım adım bir iletişim ve iş birliği stratejisi kurgulayınız.

Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.2. Özel gereksinimli bireyler için fırsat eşitliğini sürdürmeye yönelik fikir üretebilme

Kolay

Görme veya bedensel engelli bireylerin toplumsal hayatta (okulda, sokakta veya toplu taşımada) karşılaştıkları bir zorluğu yazarak bu zorluğu giderebilecek bir çözüm fikri belirtiniz.

Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.2. Özel gereksinimli bireyler için fırsat eşitliğini sürdürmeye yönelik fikir üretebilme

Orta

Bir ortaokulda öğrenim gören bedensel engelli (tekerlekli sandalye kullanan) ve işitme engelli öğrenciler bulunmaktadır. Okul binasında rampaların yetersiz olması, üst katlardaki kütüphaneye asansör bulunmaması ve derslerde görsel/işitsel destekleyici materyallerin azlığı bu öğrencilerin akranlarıyla eşit düzeyde eğitim almasını zorlaştırmaktadır.

Okulda yaşanan bu durumun fırsat eşitliği açısından yarattığı olumsuzluğu açıklayarak, özel gereksinimli öğrencilerin eğitim hakkını tam kullanabilmelerine yönelik iki farklı çözüm fikri üretiniz.

Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.2. Özel gereksinimli bireyler için fırsat eşitliğini sürdürmeye yönelik fikir üretebilme

Zor

Gelişmekte olan bir kentte yapılan kamu binaları, parklar ve toplu taşıma araçları tasarlanırken özel gereksinimli bireylerin (görme, işitme, bedensel ve zihinsel) ihtiyaçları yeterince dikkate alınmamıştır. Kaldırımların yüksekliği, otobüslerde sesli/görsel uyarı sistemlerinin olmaması, kamu hizmeti veren internet sitelerinin ekran okuyucu programlara uyumsuzluğu ve kamuoyundaki acıma odaklı yanlış tutumlar nedeniyle bu bireyler sosyal, ekonomik ve kültürel hayata bağımsızca katılamamaktadır. Aileler, çocuklarının toplumdan soyutlandığını ve akranlarıyla eşit fırsatlara sahip olmadığını dile getirmektedir.

a) Metindeki durumun özel gereksinimli bireylerin bağımsız yaşama hakkı ve toplumsal fırsat eşitliği üzerindeki engelleyici boyutlarını değerlendiriniz.

b) Bu kentte özel gereksinimli bireylerin fırsat eşitliğini sürdürülebilir kılmak amacıyla; fiziksel erişilebilirlik, dijital erişim ve toplumsal farkındalık boyutlarını içeren kapsamlı bir "Engelsiz Kent Projesi" kurgulayınız.

Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.3. Türk toplumunun millî meseleler karşısında gösterdiği tutum ve davranışlara ilişkin çıkarım yapabilme

Kolay

Türk toplumunun millî bir kriz veya doğal afet anında gösterdiği dayanışma ve kenetlenme davranışına günlük hayattan veya tarihten bir örnek vererek bu tutumun önemini açıklayınız.

Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.3. Türk toplumunun millî meseleler karşısında gösterdiği tutum ve davranışlara ilişkin çıkarım yapabilme

Orta

Millî Mücadele yıllarında eli silah tutan herkes cepheye koşarken; geride kalan kadınlar, yaşlılar ve çocuklar cephedeki orduya çorap, çarık, cephane taşımak için imece usulüyle çalışmıştır. Yakın geçmişimizde yaşanan felaketlerde ve ülkemizin bağımsızlığına yönelik tehditlerde de benzer şekilde milletimiz siyasi ve fikri ayrılıkları bir kenara bırakarak ortak bayrak ve vatan sevgisi etrafında bir araya gelmiştir.

Metinde anlatılan davranışlardan hareketle, Türk toplumunun millî meseleler karşısındaki tutumuna dair iki temel çıkarım yapınız.

Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.3. Türk toplumunun millî meseleler karşısında gösterdiği tutum ve davranışlara ilişkin çıkarım yapabilme

Zor

Türk tarihi incelendiğinde; Çanakkale Savaşları'nda, Millî Mücadele Dönemi'nde (Tekâlif-i Millîye Emirleri) ve günümüzde yaşanan bölgesel krizler ile büyük doğal afetlerde halkın gösterdiği reaksiyon dikkat çekicidir. Tehdit veya felaket ne kadar büyük olursa olsun, Türk milleti devlet-millet bütünleşmesi içinde hareket etmiş; yardımlaşma sandıkları kurmuş, elindeki kısıtlı imkânları paylaşmış ve vatanın bölünmez bütünlüğü ile bayrağın bağımsızlığı ortak paydasında buluşmuştur. Sosyologlar bu durumu, "Tarihsel hafızadan süzülüp gelen, kriz anlarında refleks olarak ortaya çıkan yüksek millî bilinç ve dayanışma ruhu" olarak tanımlamaktadır.

a) Metindeki tarihsel ve güncel yaşanmışlıklardan hareketle; Türk toplumunun millî meseleler karşısındaki tutumunun temel karakteristik özelliklerini (ortak değerler, dayanışma, vatanperverlik vb.) çıkarım yaparak açıklayınız.

b) Bu ortak tutum ve millî bilincin, ülkemizin iç ve dış tehditler karşısındaki direncine ve toplumsal bütünlüğün korunmasına etkisini değerlendiriniz.

Öğrenme Çıktısı: SB.7.2.1. Küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği değişimi yorumlayabilme

Kolay

Küreselleşmenin (teknoloji, iletişim ve hızlı ulaşım imkânlarının) gündelik hayatımızda meydana getirdiği olumlu bir değişime ve olumsuz bir değişime birer örnek veriniz.

Öğrenme Çıktısı: SB.7.2.1. Küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği değişimi yorumlayabilme

Orta

Küreselleşen dünyada internet ve sosyal medya kullanımıyla birlikte dünyanın farklı yerlerindeki bir müzik türü, giyim tarzı veya yemek kültürü hızla tüm ülkelere yayılmaktadır. İnsanlar küresel ölçekte aynı ürünleri tüketmekte ve benzer yaşam tarzlarını benimsemektedir. Bu durum kültürlerarası etkileşimi artırırken, aynı zamanda yerel ve millî kültür öğelerinin zayıflaması riskini de beraberinde getirmektedir.

Metinden hareketle küreselleşmenin toplumsal ve kültürel hayattaki dönüştürücü etkisini yorumlayınız.

Öğrenme Çıktısı: SB.7.2.1. Küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği değişimi yorumlayabilme

Zor

Küreselleşme süreci; uluslararası ticaretin gelişmesi, dijitalleşme ve sınır ötesi sermaye akışıyla ekonomik ve toplumsal yapıyı kökten değiştirmiştir. Artık bir ülkede üretilen bir teknolojik ürün veya moda akımı saatler içinde tüm dünyada pazarlanabilmekte, uluslararası şirketler küresel tüketim kalıpları oluşturmaktadır. İnsanlar eğitim, iş ve turizm amacıyla ülkeler arasında kolayca seyahat edebilmekte ve farklı kültürlerle iletişim kurabilmektedir. Bununla birlikte; küreselleşme ekonomik rekabeti zorlaştırmış, geleneksel mesleklerin yok olmasına yol açmış ve yerel kültürlerin küresel popüler kültür karşısında tutunmasını güçleştirmiştir.

a) Küreselleşmenin insan ve toplum hayatında ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda meydana getirdiği değişimi metindeki olgular üzerinden çözümleyiniz.

b) Bir toplumun küreselleşmenin sunduğu ekonomik ve teknolojik imkânlardan yararlanırken, kendi millî ve kültürel kimliğini koruyabilmesi için nasıl bir denge kurması gerektiğini değerlendiriniz.